

Този труд е изследване на актуален, значим и същевременно интересен за икономическата система въпрос.

проф. д-р Евгени Станимиров,
ректор на Икономически университет Варна

Извършено е задълбочено проучване, като са оценени и обобщени теоретичните постановки, свързани със спецификите на хазарта като бизнес сектор, еволюцията в мисленето по отношение релацията „икономически и финансови ползи – морално-етични и обществени вреди и различните концепции за неговото развитие и управление.

проф. д-р Лина Анастасова,
Бургаски свободен университет

Особено силна и с приносен характер е частта, в която авторът дава аргументирани предложения за усъвършенстване на хазартния бизнес и неговата регулация в България

доц. д-р Татяна Нецева-Порчева,
УНСС, София

Нястоящият труд е едно добросъвестно изследване на наболял за обществото проблем, не изследван до сега в дълбочина и не на последно място, представен по интересен начин, с присъщия му научен заряд.

проф. д.н. Красимир Тодоров,
ВУЗФ София и Hochschule Fresenius – Хайделберг

Трудът съдържа научни и научно-приложни резултати, които са оригинален принос в науката. Показва още задълбочени теоретични знания по съответната научна област.

проф. д-р Станислав Димитров,
ВУЗФ

Кристиан Иванов

ХАЗАРТЪТ

Вчера. Днес. Утре?

София, 2024

РЕЦЕНЗЕНТ

проф. Боян Дуранкев

© Издателство „Изток-Запад“, 2024

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Кристиян Красимиров Иванов, автор, 2024

© Михаела Йотовски, оформление на корицата, 2024

ISBN 978-619-01-1444-4

Кристиян Иванов

ХАЗАРТЪТ

Вчера. Днес. Утре?

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	11
------------------------	----

Увод	13
-------------------	----

Глава първа

Исторически и теоретични аспекти на хазартния бизнес	16
---	----

1. Работна дефиниция за хазарт.....	16
-------------------------------------	----

2. Възникване и еволюция на хазартния бизнес.....	31
---	----

2.1. <i>Началата на хазарта в Азия: забавление и начин на живот</i>	34
---	----

2.2. <i>Създаване и организиране на игри на късмета с търговска цел в Европа</i>	36
--	----

2.3. <i>Америка – индианци, колонизатори и президенти, но и хазарт</i>	65
--	----

2.4. <i>Глобализацията на хазартния бизнес</i>	96
--	----

2.5. <i>Хазартът в България след Освобождението и по време на социализма</i>	104
--	-----

3. Съвременни аспекти на хазартния бизнес: финансово- икономически, обществени и социални, правни и етични.....	110
--	-----

3.1. <i>Участниците в съвременния хазартен бизнес и техните финансово-икономически интереси</i>	111
---	-----

3.2. Социални аспекти на хазартния бизнес	115
3.3. Правни и етични аспекти на хазартния бизнес.....	119
Обобщение на глава първа	129

Глава втора

Методика за изследване на финансовите, икономическите, социалните и правно-етичните аспекти на хазартния бизнес	131
Обобщение на глава втора.....	141

Глава трета

Анализ и оценка на резултатите от изследването на финансовите, икономическите, социалните, правните и етичните аспекти на хазартния бизнес в България на фона на добрите практики в света и традициите в Европейския съюз.....	142
1. Показатели за наблюдение и регулации на хазартния бизнес по света, в Европейския съюз и в България.....	142
1.1. Показатели и регулации в Съединените американски щати.....	144
1.2. Показатели и регулации в Азия.....	156
1.3. Показатели и регулации в Австралия	163
1.4. Показатели и регулации в Европейския съюз	167
1.5. Показатели и регулации в България.....	184
2. Анализ и оценка на финансово-икономическите и правните аспекти на хазартния бизнес в България	191
3. Анализ и оценка на социалните и етичните нагласи към хазартния бизнес в България.....	203
3.1. Анализ и оценка на резултатите от анкетните проучвания „Хазартът и аз. №1“ и „Хазартът и аз. №2“	204
3.2. Анализ и оценка на резултатите от дълбочинните интервюта.....	233

3.2. Основни изводи и предложения за усъвършенстване на хазартния бизнес и неговата регулация в България	244
Обобщение на глава трета	246
Заключение	250
Библиография	255

*Посвещавам тази книга на моята майка с огромно уважение
и безгранична обич! С благодарност за търпението, вниманието,
разбирането и любовта, с която през годините ме учи
на всичко стойностно и ценно.*

ПРЕДГОВОР

Книгата е естествен и логичен резултат на продължителен във времето практически опит, допълнен от задълбочена научна работа, фокусирани по посока на предизвикващия противоречиви мисли социален феномен, наречен *хазарт*. Исторически налична, през времето романтично-героична, но все още мистична, тематиката около *игрите на късмета* продължава да поставя много въпроси. Ефектът на „сянката“, под която този социален феномен се е намирал, води до непълна, примитивна и в известна степен превратна представа, битуваша в главите на хората. По тази причина тази книга прави смел опит да изясни някои от интересните и все по-актуални въпроси, свързани с финансовите, икономическите, социалните и правно-етичните аспекти на хазарта.

В първа глава са представени историческите и теоретичните аспекти на хазартния бизнес. Поставят се въпросът какво всъщност е хазартът. Изяснява се дефиницията за това понятие заедно с атрибутите, които го обуславят. Проследява се възникването и еволюцията на този феномен, преминаваща от забавление и начин на живот към създаване и организиране на игри на късмета с търговска цел. Прави се разрез на неговото развитие и глобализацията му, като тази историческа разходка последователно преминава през Азия, Америка и Европа, за да стигне до България в периода след Освобождението, по време на социализма и до най-новата ни история чак до наши дни. Първа глава се фокусира още върху финансово-икономическите; обществените и социалните; правните и етичните аспекти на хазартния бизнес, като описва участниците в него и техните интереси.

Глава втора поставят въпроса за избор на *адекватна методика за изследване на хазартния бизнес* в България. Това, което една такава методика би следвало първо да представи екзактно, е дали хазартът в България се наблюдава по *адекватни показатели*, характерни за добрите практики в световен мащаб. Наложително още е *отчитане на широкото обществено мнение* в страната чрез маркетингови и социологически изследвания.

В последната трета глава се правят анализ и оценка на резултатите от изследването на финансовите, икономическите, социалните, правните и етичните аспекти на хазартния бизнес в България на фона на добрите практики по света и

традициите в Европейския съюз. Последователно се обследват показателите за наблюдение и регулации на хазартния бизнес в т.нар. *еталонни страни*: Съединените американски щати, в Азия, Австралия и в Европейския съюз. Тази последна част обобщава резултатите от няколко проучвания на българския пазар, покриващи финансово-икономическите и правните аспекти на хазартния бизнес, но и социалните и етичните нагласи на преките участници в него, както и на хората и обществото като цяло. В самия край на трета глава авторът извежда някои основни изводи и предложения, които биха могли да послужат за усъвършенстване на хазартния бизнес и неговата регулация в България.